

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายศึกษาสภาพการตลาดของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรดิตถ์ และสภาพปัญหา การประสานความร่วมมือในการรวมกลุ่ม การดำเนินธุรกิจระหว่างประชาชน ระหว่างประชาชนกับผู้ร่วมค้า และระหว่างประชาชนกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และแสวงหารูปแบบการจัดการเครือข่ายการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อเป็นรากฐานองค์ความรู้ พร้อมทั้งนำไปทำให้สภาพวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนเข้มแข็งและยั่งยืนได้ ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

แหล่งที่มาของข้อมูล

ขอบเขตการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ผลการวิจัย

3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล

3.1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ การสำรวจบริบทชุมชน การสัมภาษณ์ การสังเกตติดตามสถานการณ์ทางการตลาดจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นแกนนำ หรือสมาชิก กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน วิสาหกิจชุมชน ผู้ร่วมค้า และหน่วยงานราชการในจังหวัดอุดรดิตถ์

3.1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสาร ตำรา งานวิจัย บทความ เอกสารแผ่นพับ กลุ่มเครือข่าย ข้อมูลสถานการณ์ด้านการตลาดการขายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาทิ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และข้อมูลออนไลน์ เป็นต้น

3.2 ขอบเขตการวิจัย

3.2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายศึกษาสภาพการตลาดของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรดิตถ์ และสภาพปัญหา การประสานความร่วมมือในการรวมกลุ่ม การดำเนินธุรกิจระหว่างประชาชน ระหว่างประชาชนกับผู้ร่วมค้า และระหว่างประชาชนกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และแสวงหารูปแบบการจัดการเครือข่ายการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรดิตถ์

3.2.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์

3.2.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาศึกษาทั้งสิ้น 18 เดือน

3.2.4 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 8 กลุ่ม ได้แก่ ประเภท กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย 3 กลุ่ม กลุ่มของใช้และเครื่องประดับตกแต่ง 1 กลุ่ม อาหารและเครื่องดื่ม 2 กลุ่ม และกลุ่มสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร 2 กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย

1) กลุ่มแม่บ้านแหลมคุณแก้วหน้า ตั้งอยู่เลขที่ 31 หมู่ 5 ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

2) กลุ่มผู้ผลิตน้ำผึ้งคุณภาพ (จเรฟาร์ม) ตั้งอยู่เลขที่ 48/1 หมู่ 4 ตำบลนานกกก อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

3) กลุ่มทอผ้าบ้านกตต้อง ตั้งอยู่เลขที่ 100 ม.3 ตำบลปากท่า อำเภอปากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์

4) กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านน้ำริด ตั้งอยู่เลขที่ 217 หมู่ 1 ตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

5) กลุ่มวิสาหกิจแม่บ้านผ้าทอ ตั้งอยู่เลขที่ 8 หมู่ 9 ตำบลน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

6) วิสาหกิจชุมชนท่าทองหมู่ 3 ตั้งอยู่เลขที่ 551 หมู่ 3 ถนนศรีชาววัง ตำบลวังกะพือ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

7) กลุ่มสตรีและเยาวชนเรือนสมุนไพรไฮไลน์ ตั้งอยู่เลขที่ 69 หมู่ 9 บ้านหนองปากดง ตำบลท่ามะเฟือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

8) บริษัทไบหม่อนคอตคอมอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 272 หมู่ 10 ตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

หน่วยงานราชการและองค์กรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. พัฒนาชุมชนจังหวัดอุตรดิตถ์
2. พาณิชย์จังหวัดอุตรดิตถ์
3. อุตสาหกรรมจังหวัดอุตรดิตถ์
4. สาธารณสุขจังหวัดอุตรดิตถ์
5. เกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์
6. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
7. องค์การบริหารส่วนตำบล

8. ผู้นำชุมชนจังหวัดอุดรดิตถ์
9. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ฯลฯ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำแนก
 ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ประกอบด้วยวิธีการต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ระยะเตรียมและประเมินสถานะพื้นฐานบริบทชุมชน

- การสัมภาษณ์ (Interview) การสัมภาษณ์เน้นแบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) แต่มีจุดมุ่งหมาย มีเค้าโครงในการสัมภาษณ์ อาจสัมภาษณ์แบบไม่จำกัดคำตอบ แบบเจาะจงเฉพาะเรื่อง และแบบผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ

- การสังเกต (Observation) ใช้ทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม แต่เนื่องจากเป็นงานวิจัยเพื่อการพัฒนาให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย โดยการใช้ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนช่วยหาวิธีแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมกิจกรรมนั้นๆ ผลที่ได้จากงานวิจัยต้องทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วขยายเครือข่ายสู่พื้นที่อื่นๆ

- แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามที่ ปลายปิดและปลายเปิด อาจนำมาใช้ประกอบเพื่อประเมินผล การพัฒนาธุรกิจชุมชนของกลุ่มทอผ้า เพื่อทำข้อสรุปหาวิธีการแก้ไข

- เอกสาร (Documentary) เอกสารที่ศึกษา ส่วนมากเป็นเอกสารชั้นรอง เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ ตำรา และอาจใช้เอกสารชั้นต้นบ้างถ้ามีหลักฐาน

- แหล่งข้อมูล แบ่งออกเป็น แหล่งข้อมูลบุคคล แหล่งข้อมูลเอกสาร แหล่งข้อมูลบุคคล เช่น ชาวบ้านทั่วไป นักธุรกิจหรือข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key information interview) และแหล่งข้อมูลเอกสาร เช่น หอสมุด สถานที่ราชการ หน่วยงานธุรกิจเอกชน

ระยะที่ 2 ระยะจัดทำแผนการพัฒนาเพื่อหารูปแบบการจัดการเครือข่ายการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดอุดรดิตถ์ แบบพึ่งพาตนเอง ได้อย่างเหมาะสม

- ประชุมปฏิบัติการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์กับชุมชน ร่วมกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา

ระยะที่ 3 ระยะใช้ระบบและปรับปรุงให้เหมาะสม

- ประชุมปฏิบัติการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์กับชุมชน ร่วมกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา

ระยะที่ 4 ระยะสรุปผลการดำเนินงาน

- ประชุมปฏิบัติการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์กับชุมชน ร่วมกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.4 การวิเคราะห์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย โดยจัดข้อมูลเป็นระบบ แยกแยะจัดกลุ่มประเภทของข้อมูล ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดระเบียบข้อมูลบรรยายเชิงพรรณนาและเรียบเรียงเป็นข้อมูลบรรยายเชิงพรรณนา